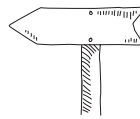

MAKEA

Urtsua (Makea)

Distantzia 12,2 km	Desnibela 480 m	Iraupena 4h15	Tipologia Itzulia	Zedarrak PR ibilbide osoan
------------------------------	---------------------------	-------------------------	-----------------------------	--------------------------------------

Kanbotik, Donibane Garaziko errepidea segitu (D932 eta gero D918). Luhusoko biribilgunean, ezkerrera hartu herri barne aldera. Luhusoko elizako bidegurutzean, zuzen segitu Makea eta Lekorne aldera. Makeako Herriko Etxeko plaza zeharkatu (saltegiak) eta laster ezker hartu, Makeako elizako auzora igaten den errepidean. Aparkalekua elizaren onean.

GPS datuak : UTM : 636426 - 4799226 Lat/Long : 43.33348/-1.31712

bilaldi eder honek Urtsua mendiaren itzuli osoa egitea proposatzen dizu, "iturrien mendia", Makeako elizatik abiatuz. Tokiko ondarearen elementu batzuetaz gain, Lapurdiko zati handi batera etengabe berriztatua diren ikuspegiak ere aurkituko dituzu.

1. ZATIA > Makea gaineko auzoetara

UTM : 636426 - 4799226

Makeako elizako aparkalekutik (235 m), hilerri gainera igaten den errepidea hartu. Emeki hasi, etxeen artetik igaten den mundrunezko bidea berehala zut-zuta da, eta leku malkartsuenetan betoiz estalitako zati batzuek hartzen dute segida. Lehen bidegurutzean, berriz ezkerrera igo, betoiz estalitako zatian. Bihurgune baten ondotik, Y itxurako bidegurutzeraino iritsi.

2. ZATIA > Makeatik Lekornerako zeharkatzea

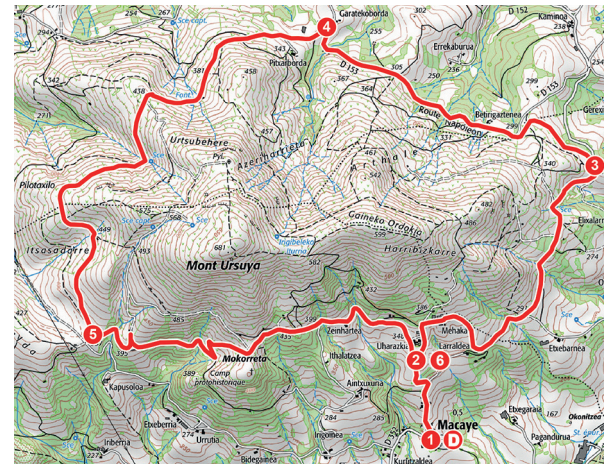
UTM : 636281 - 4799372

Bidegurutzean, eskuinera joan (330 m) Uharazkia etxaldearen eta laborantza-biltegiaren bazterretik ibiltzeko. 50 m gorago, eskuinera hartu, zabalean beste bi biltegien artetik iragateko. Bigarrenaren ondotik, 20 m ezker igo betoizko patarrean, eta gero, eskuineko bidea hautatu. Laster jaisten da hesien artetik, eta gero, zuhaitziak eta pentzeak zeharkatzen ditu. Gurutze itxurako bidegurutzerara heldu eta, handik Lekorne ikusmenean delarik (291 m), zuzen segitu lurrezko bidean. Gorago eskuinera doan bideari kasurik ez egin, ez eta urrunago ezkerrera doanari, eta ur-bilketa batera iritsi: hurrengo Y gunean, eskuinera jaisten den bidea hautatu. Beherean (T itxurako bidegurutzea), errepideraino doan ezkerreko bidea segitu.

3. ZATIA > Napoleonen bidean

UTM : 636281 - 4799372

D152 errepideko bihurgunetik hurbil-hurbil pasatu (274 m) eta ezkerreko lehen bidea hartu, haritz ohargarrien azpian. Oihanetik ateratzerakoan, bihurgune baten ondotik, lehen bidea moztu eta bigarrena segitu eskuinerantz. Errepide baten azken zatiraino heltzen da: ezkerrera segitu bide onean, kanadar pasabidea eta gero (Betirigaztenean etxaldea). Napoleonen bidea deitzen zaion bide zabal honetan segi ibiltzen. Puntu gora batean kokatutako bidegurutzean (305 m), borda batetik hurbil, pareko bide zabalean egon. Zuhaitzen azpitik aitzinera joan, zubi bat zeharkatu, eta bideak bidegurutze bateraino eramaten zaitu.

4. ZATIA > Urtsubehereko ikuspegi zabaleko bidetik Iramalda lepora

UTM : 635583 - 4801816. Kanadar pasabidea zeharkatu gabe (296 m), bidean ezker hartu, eta 100 m urrunago eskuinaldean egon. Pitxar etxalde aitzineko bihurgune zorrotzean, mundruna utzi eta bide harriztatu zabalean zuzen segitu. Itsasbazterrerako ikuspegi panoramikoa eskaintzen duen bidetik zuzen segitu. Bideak ibarxka zabal bat zeharkatzen du (iturria) eta kasko borobildu batera buruz igotzen da. Hemen, Urtsubehereko borda (438 m) Y itxurako bidegurutze baten erdian kokatua da: eskuinerantz segitu, doi-doi jaisten den bidean. Ibarxka baten ziloa eta gero (iturria), hurrengo Y bidegurutzean, ezkerrera igotzen den bidean egon. Gainaldean, hesi baten bazterretik doa. Ondotik, borda eder batera jaisten da, eta azkenean, lepo batetik hurbil den bidegurutze batera.

5. ZATIA > Iramalda lepotik Mokorretara

UTM : 634199 - 4799731. Iramalda lepotik hurbil den lehen bidegurutzean (397 m), bordaren kontra den ezkerreko bidea hartu. Ibarxka bat iragan, mundrunezko patarra igo eta, bi borden ondotik, eskuinera jaitsi, belarrean, eraikinen bazterretik. Bidearen segidan, ibarxka oihantsutik iragan eta iratzediaren ziloan kokatutako bidegurutzerara iritsi: arunt ezkerrera igotzen den bidea hartu. Bihurgune zorrotz baten ondotik, bidea Mokorreta lepora heltzen da (borda).

6. ZATIA > Mokorretatik Makeara

UTM : 635221 - 4799701

Bide harriztatu baten bihurguneak Mokorreta lepoa zeharkatzen du (435 m): zabalean eskuinaldera segitu. Hurrengo ibarxka oihantsuan, bide lauan egon, eta urrunago, bidegurutzeraino jaisten den mundrunezko zatian (399 m): errepidea eskuinaldean utzi eta pareko bidean segitu. Mundrunezko bide batek hartzen du segida eta biltegi handi batera eramaten zaitu, eta, 100 m beherago, errepide elkargunera (etortzean topatu duzuna). Makeako elizaraino zuzen jaitsi.

INTERESGUNEAK

❖ **Napoleonen bidea (4 km)**
Napoleonen bidea, Gailurreta bidea ere deitua, Baiona eta Donibane Garazi lotzen zituen komunikazio bide estrategiko bat izan zen, besteak beste Napoleonen osteek hartu zutena Espainiako independentzia gerlaren garaian (1808-1814).
UTM : 636553 - 4801263

❖ **Ehunka urteko haritzak (3,2 km)**
Bidearen bi aldeetan, haien garaierarengatik eta 3 metroraino hel daitekeen zirkunferentziaren-gatik ohargarriak diren haritzak ikus ditzakezu.
UTM : 637271 - 4801139

❖ **Urtsua mendiko iturriak (6,4 km)**
Mendiko isurialde guzietan iturri anitz baitira, Urtsua "iturrien mendia" dela erratan ohi da, izenak berak "ur" hitza duela erro.
UTM : 634745 - 4801289

❖ **Mokorreta gunea (10,2 km)**
Mokorreta, ezproia adierazten duen euskal toponimo bat da, mokor erroaz osatua, tumulu baten presentziari dagokiona. Zure eskuinean den mendixka belartsuan (lursail pribatua) gotorleku protohistoriko bat bazen, behiala ibarren arteko zirkulazio bideak kontrolatzeko baliatua.
UTM : 635221 - 4799701

ARRETAZ IBILTZEKO LEKUA
- Zaunkaka eta atseginak ez diren txakurrak Mehaka etxaldea zeharkatzerakoan (Makea)
UTM : 636435 - 4799980

- Artzain eremua: hesiak hets, abereak ez beldurtu, txakurra loturik atxik, abere taldeetarik aski urrun egon

- Mendiko suak izateko arriskua bada (artzain-suak), urritik apirilera

EKIPAMENDUAK ETA ZERBITZUAK
- Makeako eliza, ur gunea, komunak.
UTM : 636426 - 4799226

- 3 km: Lekorne, kanpoan bazkaltzeko mahaia D152 errepide bazterean
UTM : 637356 - 4801086

Ibilbideen erabilbidea

ZAILTASUN MAILEN ADIERAZLEAK

Oinezkoen mendi ibilbideak zailtasunaren arabera sailkatuak dira zirkuitu bakoitzaren fitxa praktikoan.

Gisa horretan, Oinezko Ibilaldien Frantziako Federazioaren gomendioak jarraitzen ditugu.

Oso erraza: 2 oren baino guttiagoko ibilaldia.

Familian egiteko arras egokia, bide ongi markatuetan.

Erraza: 3 oren baino guttiagoko ibilaldia.

Familian egin daiteke. Bidexka batzuetan pasagune zailxeagoetan pasatuz.

Ertaina: 4 oren baino guttiagoko ibilaldia. Ibiltzeko ohitura duten ibiltarientzat. Batzutan kirol mailako lekuetan edo desnibela duten maldetan.

Zaila: 4 oren baino gehiagoko ibilaldia. Ohitura duten ibiltari

kirolarientzat. Ibilbidea luzea edota zaila da (desnibelatua, pasagune korapilatsuak).

MENDI BIZIKLETAZKO IBILALDIAK:

Oso erraza: bide zabala eta gurpiletako egokia; 300 m baino guttiagoko desnibela.

Erraza: gurpiletako nahiko egokia den bidexka; 300m baino guttiagoko desnibela.

Ertaina: bidexka teknikoak, 800 m baino guttiagoko desnibela.

Zaila: bidexka oso zaila, 300 eta 800 m arteko desnibela.

DESNIBELA

Fitxetan agertzen den desnibela, goera guziren gehiketa da.

IBILALDIAREN IRAUPENA

Zirkuitu bakoitzarentzat emana den iraupena gutxi gorabeherakoa da. Kontuan hartzen ditu ibilbi-dearen luzetasuna, desnibela

eta izan litezkeen zailtasunak. Ibilaldi denbora geldialdirik gabe kalkulatu da.

PR® LABELIZATUAK DIREN IBILBIDEAK

Label horren bitartez, Oinezko Ibilaldien Frantziako Federazioak onesten du oinezko ibilbide andana bat, kalitate irizpideen arabera. Hautua egiten da, plazer irizpideen, irizpide teknikoaren, turismo eta ingurumen irizpideen arabera (informazio gehiagorako: www.ffrandonnee.fr)

GPS DATUAK

Abiapuntuaren datua, latitude/longitudetan ematen da, zure ibilgailuaren GPSan sar dezazun. Gainerako datuak (ibilbi-dearen geldiguneak) UTM datuetan emanak dira. Hona erreferentziatzeko formatua: WGS 84 - UTM 30T

ZEDARRIZTATZE ITUNA

Hemen aurkezten dizkizugun bidexkak oinezkoen ibilbideak dira (PR®) eta horiz markatuak dira. Halarik ere, bide zati batzuk ibilbide luzeekin (GR) batera litezke; eta kasu horietan, marka zuri-gorri jarraitu beharko zaizkie. Ibilbide fitxetan zehaztuko zaizu hori.

	PR TOKIKO BIDEXKA	GRP® TOKIKO IBILBIDE LUZEA	GR® IBILBIDE LUZEA	VTT BIDEXKA
Norabide ona	—	—	—	▲
Itzul ezker	└┘	└┘	└┘	◀
Itzul eskuin	┘└	┘└	┘└	▶
Norabide okerra	✗	✗	✗	✗

Jokamolde egokiak mendi ibilaldietan

Ipar Euskal Herriko bidexketan ibili nahi bada, natura errespetatzen duen jokamoldea izan behar da, baina baita lurralde hori biziarazten duten emazte eta gizonak errespetatzen dituen jokamoldea ere. Horretarako, garrantzitsua da arau batzuk errespetatzea.

Abiatu aitzin, presta zaitez

- Ez zaitezela abia beharrezkoa den materialik gabe (mapa, ura, jantzi egokiak, etab.).
- Ez zaitezela bakarrik abia edo, hala eginez gero, hurbileko bati edo herriko etxeari jakitera emaiozu (zenbait lekutan telefono sarerik ez da eta ezin atzema bilaka zaitezke).
- Erreketako ura ez ezazula edan eta ez zaitezela honetan baina.
- Eguraldiari buruz informa zaitez, erabat alda daiteke. Jakinean izan zaitez garai hauek: lur-erretze, ihizi, oihan-lanetako eta abar.

Natura zain ezazu

- Zakua har ezazu zure hondakinak eramateko.
- Abereak urrunetik eta isilik beha itzazu.
- Basalorerik, baiarik edota onddorik ez ezazula bil baimenik gabe.
- Lekuan emana den seinaletika errespetatu ezazu eta zaude bidexka zedarriztuetan.

Laborantza eta artzaintza aktibitateak errespetatu itzazu

- Autoan ibil zaitez emeki abere taldeetatik hurbiltzean.
- Autoa aparka ezazu horretarako antolatutako diren lekuetan, zirkulazioa ez trabatzeko
- Ez zaitezela ibiltzera joan zure zakurrarekin, bestela, loturik atxik ezazu.
- Xeilak hets itzazu, handik pasa ondoan.
- Ibilbideen gaindi dauden jabego pribatuak errespetatu itzazu.
- Libre diren animalengandik urrun egon zaitez eta ez itzazula bazka.
- Ez ezazula surik eta barbakoarik pitz.
- Kanpa ezazu baimenduak diren guneeetan bakarrik.

Zure hondakinaren kudeaketa

Zure ibilaldietan, hondakinak zure bizkar-zakuan atxiki itzazu. Etxerat heltzerakoan, hondakinak bereiz itzazu eta bigarren bizi bat ukan dezakete!

ZENBAKI BALIAGARRIAK

- Météo France:
08 99 71 02 64 edo 32 50
edo www.meteofrance.fr

- Sokorriak: Larrialdietarako zenbakiak: 112 - SAMU 15 - SUHILTZAILEAK 18

ZURE IRITZIA GURE BIDEXKEI BURUZ

Proposatzen dizkizugun ibilbideak arreta handiz landu ditugu. Zure irudipenak eta oharrak gure bidexken egoerari buruz interesatzen gaituzte, eta bidexkak egoera onean atxikitzeko aukera ematen digute. Gonbidatzen zaitugu edozein arazo edo ohar baliagarri jakinaraztera: sentinelles.sportdenature.gouv.fr

HELBIDE BALIAGARRIAK

Euskal Elkargoko Turismo Bulegoa: Turismoko harrera bulegoak:

- AHURTI : merkatuko plaza
+33(0)5 59 56 24 65
- BIDAXUNE : pilota plaza
+33(0)5 59 56 03 49
- HAZPARNE : Donibane plaza
+33(0)5 59 29 62 02
- BASTIDA : Pilota plaza
+33(0)5 59 56 03 49

PROFESIONALAK

Brebetadun profesional eta animatzaile anitzek laguntzen zaituzte ezagutuak diren bidexketatik kanpo. Haien zerbitzuak gozatzeko, harremanetan jar zaitez Euskal Elkargoko Turismo Bulegoaren turismoko harrerako bulegoekin.